

Tiliniemi	Muutettu TA		Ennuste	Poikkeama	Toteuma	Toteuma	Toteuma-	Kasvu-%
	TP 2021	2022	7/2022	Muutettu TA	7/2021	7/2022	% 2022	2021-2022
Myyntituotot, ulkoiset	32 831	31 172	36 199	5 027	15 229	18 561	59,5 %	21,9 %
Maksutuotot, ulkoiset	36 382	37 718	37 518	-200	18 817	19 110	50,7 %	1,6 %
Tuet ja avustukset, ulkoiset	73 410	9 582	32 836	23 254	74	3 569	37,2 %	4 753,3 %
Vuokratuotot, ulkoiset	5 908	5 988	5 938	-50	3 930	3 914	65,4 %	-0,4 %
Muut tuotot, ulkoiset	589	153	193	41	113	1 037	679,9 %	817,7 %
TOIMINTATULOT, ULKOISET	149 121	84 612	112 684	28 072	38 163	46 191	54,6 %	21,0 %
Valmistus omaan käyttöön	18	22	3	-19	9	1	4,0 %	-90,3 %
Henkilöstökulut	-201 497	-212 597	-215 264	-2 667	-121 025	-130 339	61,3 %	7,7 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-611 117	-590 324	-637 951	-47 627	-343 271	-350 139	59,3 %	2,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 485	-15 782	-17 928	-2 146	-10 220	-10 654	67,5 %	4,3 %
Avustukset, ulkoiset	-22 818	-24 139	-23 354	785	-13 937	-13 095	54,3 %	-6,0 %
Vuokrat, ulkoiset	-3 037	-3 072	-3 059	13	-1 794	-1 775	57,8 %	-1,1 %
Muut kulut, ulkoiset	-1 901	-1 400	-1 334	65	-294	-227	16,2 %	-22,9 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-858 856	-847 312	-898 890	-51 578	-490 541	-506 229	59,7 %	3,2 %
Toimintatulot, sisäiset	342	0	12	12	96	-8		-108,5 %
Toimintamenot, sisäiset	-88 605	-84 342	-84 883	-542	-50 165	-45 555	54,0 %	-9,2 %
Tulot yhteensä	149 482	84 634	112 699	28 065	38 268	46 184	54,6 %	20,7 %
Menot yhteensä	-947 462	-931 654	-983 773	-52 119	-540 707	-551 784	59,2 %	2,0 %
TOIMINTAKATE	-797 979	-847 019	-871 074	-24 054	-502 438	-505 600	59,7 %	0,6 %

Toiminnan ja talousarvion toteutuminen

Hyvinvoinnin ja terveyden toimialalla on enenevässä määrin osallistuttu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelutyöhön. Pandemia ja sen aiheuttama palvelujen tarpeen viivästyminen näkyy monessa hyvinvoinnin ja terveyden palveluissa.

Vanhusten palveluissa korona on vaikuttanut edelleen moneen palveluun. Seniorineuvonta ja palveluohjuksesta on neuvottu kuntalaisia koronarokotus-asioissa, koronaa sairastavia on hoidettu sekä kotihoidossa, pitkäaikaishoidossa että sairaalassa. Pitkäaikaishoidon päätöksen saaneita ja muita kuntoutujia on jouduttu siirtämään sairaalasta Kaunialan sairaalasta ostetuille paikoille. Neljänsien koronarokotusten antamista on valmisteltu ja rokotusten antamista aloitettiin maaliskuun lopulla. Vanhusten päivätoimintaa ja palvelukeskuksia on päästy avaamaan vasta maaliskuussa. Korona on edelleen aiheuttanut myös henkilöstön poissaoloja.

Henkilöstön saatavuuden haasteet ovat lisääntyneet myös muista kuin koronasta johtuvista syistä. Tämä on johtanut vuokratyövoimakustannusten ylitykseen kotihoidossa ja sairaalassa.

Terveyspalvelujen avosairaanhoidossa hoitoon pääsy on onnistuttu pitämään kolmella tiimiterveysasemalla edelleen tavoitteen mukaisena (pääsy lääkärin vastaanotolle 0–5 päivän sisään). Osalla terveysasemista hoitoon pääsy on edelleen haasteellista. Lääkärihenkilöstön rekrytointivaikeudet ovat vaikuttaneet toimintaan eikä ostopalvelulääkäri työvoimaakaan ole hyvin saatavilla.

Pandemian aikana patoutunut hoitovelka näkyi huomattavina yhteydenottomäärinä.

Suun terveydenhuollossa koronan aiheuttamien poissaolojen vuoksi käyntimäärissä ei ole päästy tavoitteeseen. Suun terveydenhuollon asiakasmäärä on vähentynyt 6,5 prosenttia ja käyntimäärä on vähentynyt 9 prosenttia tammi-kesäkuussa verrattuna vuoden 2021 vastaavaan ajankohtaan. Aikuisen kiireettömään hoitoon pääsee noin 4 kuukaudessa.

Hoidon/palvelun saatavuusongelmia on ollut myös mielenterveys- ja päihdepalveluissa sekä avokuntoutuspalveluissa.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa on palattu suurimmassa osassa palveluja pandemiaa edeltävälle tasolle. Palveluja on pääasiallisesti pystytty tuottaman täysipainoisesti. Erityisiä haasteita on kuitenkin terveydenhoidossa ja lastenpsykiatrisessa yksikössä. Etäasioinnin kasvu ja vakiintuminen palvelukanavana näkyy perhe- ja sosiaalipalveluissa.

Espoon ensimmäinen perhekeskus otettiin käyttöön Espoon keskuksessa toukokuussa. Toista perhekeskusta suunnitellaan avattavaksi Niittykumpuun syksyllä 2023.

Palvelujen kysynnän ja volyymin kasvu näkyy erityisesti perhesosiaalityössä ja vammaisten palveluissa. Asiakkaiden tilanteet vaativat usein monialaista yhteistyötä.

Perhesosiaalityössä asiakasmäärän kasvu on edelleen jatkunut merkittävänä (+24 prosenttia). Kaikissa lapsiperheiden hyvinvointipalveluissa näkyy lisääntynyt monialaisen yhteistyön tarve.

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen alaikäisten lasten ja nuorten suhteellinen osuus alaikäisestä väestöstä on laskenut edellisestä vuodesta, samoin hoitovuorokausien määrä. Lastensuojeluilmoitukset ovat sen sijaan palanneet pandemiaa edeltävälle tasolle. Lastenpsykiatrisen yksikkö on kärsinyt mittavasta henkilöstöpulasta.

Vammaisten ympärivuorokautisissa asumispalveluissa käyttövuorokausien määrä kasvaa viime vuodesta, kasvu painottuu ostopalveluihin. Tavoitteena on edelleen lisätä tuetun asumisen osuutta.

Toimialan esikunnan talousarvioon ja ennusteeseen sisältyy myös hankekokonaisuuksiin, asuntojen välivuokraukseen sekä Länsi-Uudenmaan valmisteluun liittyviä kustannuksia.

Toimialan tulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 28,1 milj. eurolla, mikä suurilta osin selittyy koronakorvauksilla, joita saataneen valtiolta.

Toimialan toimintamenojen ylitykseksi arvioidaan 52,1 milj. euroa, josta 31,3 milj. euroa aiheutuu koronakuluista. Ostopalvelujen ylitys liittyy koronakulujen lisäksi avosairaanhoidon, mielenterveys- ja päihdepalvelujen, erikoissairaanhoidon, vammaisten, vanhusten ja lasten sijaishuollon palveluihin. Avosairaanhoidon ylitys selittyy pitkälti koronakuluista, mutta myös muista maksuttomista hoitotarvikkeista ja ulkoisista palvelujen ostoista. Vanhusten palvelujen ylitysenneeseen sisältyy kotihoidon työvoimanvuokrauspalveluja, sairaalan siirtoviivemaksuja sekä Kaunialan lisäpaikkatarve. Vammaisten palveluissa ylitystä syntyy asumispalveluissa, työ- ja päivätoiminnassa sekä kuljetuspalvelussa. Vammaisten asumisessa volyymin arvioidaan kasvavan ja työ- ja päivätoiminnan palautuvan normaalille tasolle koronarajoitusten päätyttyä. Lasten sijaishuollossa ostopalveluiden kasvu on saatu pysähtymään, mutta ylityspainetta aiheuttaa kalliimman vaativan hoidon tarpeen kasvu. Sekä lasten sijaishuollon että vammaisten palveluissa talousarvio ei ole mahdollistanut riittävää määräraha-avarausta. Ukrainan tilanne vaatii varautumista erityisesti perhe- ja sosiaalipalveluissa.

Toimialan kone- ja kalustoinvestointien määräraha arvioidaan toteutuvan talousarvion 1,6 milj. euron mukaisesti.

VANHUSTEN PALVELUT

Tiliniemi	TP 2021	Muutettu TA 2022	Ennuste 7/2022	Poikkeama Muutettu TA	Toteuma 7/2021	Toteuma 7/2022	Toteuma- % 2022	Kasvu-% 2021-2022
Tulot yhteensä	39 837	34 839	35 639	800	20 914	22 645	65,0 %	8,3 %
Menot yhteensä	-199 940	-209 571	-212 739	-3 168	-109 215	-113 734	54,3 %	4,1 %
Menot ilman valmistusta	-199 940	-209 571	-212 739	-3 168	-109 215	-113 734	54,3 %	4,1 %
TOIMINTAKATE	-160 103	-174 732	-177 100	-2 368	-88 301	-91 089	52,1 %	3,2 %

Toiminta ja kehittäminen

Koronaepidemia on vaikuttanut edelleen useisiin palveluihin. Seniorineuvonta ja palveluohjaus Nestorista on neuvottu kuntalaisia koronarokotus-asioissa. Vanhusten päivätoiminta ja palvelukeskukset on pystytty pitämään auki seurantajakson aikana. Kotihoidossa, pitkäaikaishoidossa ja sairaalassa on edelleen hoidettu koronaa sairastavia. Sairaalassa hoidettavien koronapotilaiden määrä on laskenut alkuvuodesta ja Herttoniemen varasairaala suljettiin toukokuussa. Pitkäaikaishoidon päätöksen saaneita ja muita kuntoutujia on siirretty Espoon sairaalasta Kaunialan sairaalasta ostetuille paikoille. Neljännet koronarokotukset annettiin hoivan asukkaille ja kotihoidon asiakkaille. Myös sairaalan asiakkaita rokotetaan THL:n ohjeistuksen mukaisesti. Korona on edelleen aiheuttanut myös henkilöstön poissaoloja.

Henkilöstön saatavuuden haasteet ovat lisääntyneet erityisesti muista kuin koronasta johtuvista syistä. Henkilöstön saatavuuden haasteet uhkaavat sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa koko ikääntyneiden palveluketjun osalta. Tilanne on vakava ja aiheuttaa suuria vaikeuksia koko toiminnalle. Henkilöstöpula on johtanut kotihoidon käyntien lyhentämiseen tai siirtämiseen, sairaalan lisäpaikkasulkuihin (seurantajakson alussa 5 paikkaa, lopussa 30 paikkaa), erikoissairaanhoidon siirtoviivemaksujen nousuun verrattuna talousarvioon sekä pitkäaikaishoidon lakisääteisen 0,6 henkilöstömitoituksen alittumiseen yksittäisissä vuoroissa kaupungin yksiköissä. Yksityiset palveluntuottajat eivät ole pystyneet tarjoamaan tehostetun palveluasumisen paikkoja henkilöstöpuutteiden vuoksi, joten tehostetun palveluasumisen kokonaispaikkamäärä oli toisen kvartaalin aikana keskiarvoisesti 65 paikkaa alle suunnittelun paikkatarpeen. Hoivakotipaikkaa yli 90 vuorokautta odottaneita oli seurantajakson aikana 5 henkilöä, mikä on vähemmän kuin tammi-maaliskuussa (16 hlö).

Vanhusten palveluissa on jatkettu erilaisia toimenpiteitä henkilöstön saatavuuden parantamiseksi ja hoivapaikkojen varmistamiseksi. Henkilöstöä rekrytoidaan jatkuvasti ja yhteistyötä oppilaitosten kanssa on tiivistetty. Ulkomailta rekrytoitavan työvoiman pilottihanke on edennyt suunnitellusti. Varahenkilöstöä on hankittu usealta eri palveluntuottajilta. Oma henkilöstö on joutanut ja tehnyt ylityitä. Kaunialasta on jatkettu lisäpaikkojen ostoa (yli 20 paikkaa) sairaalan jatkokuntoutukselle ja hoivapaikkaa odottaville. Tehostetun palveluasumisen palveluntuottajien kanssa neuvotteluissa päästiin sopimukseen hoivakotipaikkojen hinnoittelusta 1.4.2023 alkaen.

Henkilöstön hankkimisen kustannukset ovat nousseet kotihoidossa ja sairaalassa, mikä on johtanut vuokratyövoimakustannusten ylitykseen kotihoidossa ja sairaalassa. Kotihoidossa vuokratyövoimaa on jouduttu ostamaan muilta palveluntuottajilta (hoitohenkilökunnan kevytkilpailutus kesällä 2021) kuin Seuresta, jolloin tuntihinta on ollut huomattavasti kalliimpi. Lisäksi työtaisteluihin liittyvät ylityö- ja vuoronvaihtokiellot ovat heikentäneet henkilöstön joustavaa käyttöä ja lisänneet työvoimavuokrausta. Huhti- kesäkuussa maksettuihin ylityö- ja erilliskorvauksiin ei ollut tullut suurta muutosta verrattuna edelliseen vuoteen. Myös lääkäreiden työvoimavuokraus on noussut merkittävästi alkuvuoteen verrattuna.

Vanhusten palvelut on aktiivisesti osallistunut Länsi-Uusimaan hyvinvointialueen (LUHVA) kehittämiseen ja henkilöstöä on myös siirtynyt työskentelemään muutosorganisaatioon. Huhti-kesäkuussa LUHVA kehittäminen on keskittynyt organisaatorakenteen suunnitteluun,

palvelukuvauksiin ja palvelujen yhdenmukaistamiseen tähtäävään kehitystyöhön sekä toimiltilojen siirtoon. Kotihoidon lääkeautomaatteja on otettu käyttöön jonkin verran.

Ukrainan sodan vaikutukset ovat näkyneet vain vähän vanhustenpalveluissa.

Talousarvion toteutuminen

Vanhusten palveluiden tulojen ennakoidaan ylittyvän 0,8 milj. eurolla talousarvion. Tämä koostuu koronatuotoista, jotka on arvioitu koronamenoja vastaaviksi. Muuten tulojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Menoissa on odotettavissa 3,2 milj. euron poikkeama talousarvioon verrattuna. Menojen ylityksessä on huomioitu koronamenoja 1,1 milj. euroa, jotka on arvioitu vuoden 2021 toteumatietojen avulla.

Ilman toistensa korvaavia koronamenoja- ja tuloja todellinen meno-ylitys on 2,4 milj. euroa. Tästä suurin osa johtuu arvioitua suuremmista siirtoviivemaksuista, Kaunialan ostopalvelusopimuksesta ja sen ylityksestä sekä ennustetuista työvoimanvuokrauskustannuksista. Säästöä arvioitiin pitkäaikaishoidon tehostetun palveluasumisen ostopalvelujen kustannuksista 2 milj. euroa, jossa hoitopaikkojen tarjonta on koko alkuvuoden osalta alittanut talousarvion suunnitellun tason. Kotihoidon henkilöstökuluista on arvioitu säästyvän 1,3 milj. euroa. Sairaalan sisäisistä vuokrista säästyy noin 0,6 milj. euroa, mutta arvioituihin vuokrasäästöihin liittyy vielä epävarmuutta, ja ne voivat muuttua vuoden aikana. Omaishoidon tuen korjaus vaikuttaa vanhusten palveluiden tulokseen positiivisesti, alkuvuoden osalta vaikutus on 0,2 milj. euroa.

Tuottavuustavoite, yksikkökustannus enintään talousarvion mukainen, ei arvioida saavutettavan. Yksikkökustannukset ennustetaan nousevan talousarvioon verrattuna melkein kaikissa palvelutuotteessa. Koronan vaikutukset näkyivät alkuvuonna toiminnan sulkemisina erityisesti päivätoiminnassa ja lyhytaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa. Toiminnan sulke-
miset ovat vaikuttaneet suoraan ennustettuihin suoritemääriin. Suoritemääriin on vaikuttanut myös hankala henkilöstötilanne, joka on johtanut esimerkiksi kotihoidon käyntien lyhentämiseen tai siirtämiseen sekä sairaalan lisäpaikkasulkuihin. Pandemian hoidon aiheuttamien lisäkustannusten ohella henkilöstön erittäin huono yleinen saatavuus on lisännyt työvoimanvuokrauskustannuksia erityisesti kotihoidossa ja sairaalassa. Yleinen kustannusnousu on vaikuttanut kaikkiin yksikkökustannuksiin.

TERVEYSPALVELUT

Tiliniimi	Muutettu TA		Ennuste 7/2022	Poikkeama Muutettu TA	Toteuma		Toteuma- % 2022	Kasvu-% 2021-2022
	TP 2021	2022			7/2021	7/2022		
Tulot yhteensä	79 080	13 406	36 584	23 178	6 428	9 897	73,8 %	54,0 %
Menot yhteensä	-488 440	-456 038	-494 565	-38 527	-289 117	-286 928	62,9 %	-0,8 %
Menot ilman valmistust	-488 440	-456 038	-494 565	-38 527	-289 117	-286 928	62,9 %	-0,8 %
TOIMINTAKATE	-409 360	-442 632	-457 981	-15 349	-282 689	-277 031	62,6 %	-2,0 %

Toiminta ja kehittäminen

Avosairaanhoidon toiminta pysyi poikkeustilanteessa kevään lakkojen vaikutuksen takia. Erikoissairaanhoidon tuottamaan diagnostiikkaan ja tukihenkilöstöön kohdentuneet lakkotoimet sekä hoitohenkilöstön vuoronvaihto- ja ylityökielto aiheuttivat huomattavaa kuormittumista toiminnalle.

Hoitoon pääsy on onnistuttu pitämään kolmella tiimiterveysasemalla edelleen tavoitteen mukaisena (pääsy lääkärin vastaanotolle 0–5 päivän sisään). Osalla terveysasemista hoitoon pääsy on edelleen haasteellista. Lääkärihenkilöstön rekrytointivaikeudet ovat vaikuttaneet toimintaan eikä ostopalvelulääkärityövoimaakaan ole hyvin saatavilla.

Pandemian aikana patoutunut hoitovelka näkyi huomattavina yhteydenottomäärinä.

Tiimiterveysasema-pilotit ovat onnistuneet valtaosassa tavoitteistaan ja mallin laajennusta on myös valmisteltu, jotta syksyn aikana mallia päästäisiin laajentamaan kahdelle uudelle asemalle.

Espoon keskuksessa toiminut palveluseteliterveysasemamalli (kaksi eri palveluntuottajaa) päätettiin kilpailuttaa yhdeksi ulkoistetuksi terveysasemaksi. Kilpailutusta on valmisteltu yhdessä terveyspalveluiden asiantuntijoiden ja hankinnan kanssa.

Suun terveydenhuollossa koronan aiheuttamien henkilöstön poissaolojen ja henkilöstöväjeen vuoksi käyntien oalta ei ole päästy tavoitteeseen. Hammaslääkärien poissaolopäiviä on ollut 540 enemmän verrattuna edellisvuoteen (kasvu 252 prosenttia). Myös muun hoitohenkilökunnan poissaoloja on ollut enemmän kuin edellisenä vuonna. Arviolta noin 8 000 potilaskäyntiä on siirretty henkilöstön sairaspöissaolojen vuoksi. Suun terveydenhuollossa on merkittävä henkilöstöpula, erityisesti hammashoitajien osalta. Tästä syystä uusia hammaslääkärivakansseja ei ole pystytty täyttämään. Espoo on aloittanut yhteistyössä Omnian kanssa lähihoitajien muuntokoulutuksen hammashoitajiksi, heidät pyritään palkkaamaan Espooseen loppuvuonna 2022.

Suun terveydenhuollon asiakasmäärä on vähentynyt 6,5 prosenttia (noin 3 700 asiakasta) ja käyntimäärä on vähentynyt 9 prosenttia (noin 10 400 käyntiä) tammi-kesäkuussa verrattuna vuoden 2021 vastaavaan ajankohtaan. Palvelut ovat ruuhkautuneet ja noin 8 400 asiakkaalle ei ole pystytty antamaan aikaa. Asiakkaille, joille ei ole voitu antaa aikaa puhelimesta, on avattu sähköinen ajanvarausoikeus. Kaiken kaikkiaan sähköisiä ajanvarauksia on tehty tammi-kesäkuussa noin 16 500 kpl. Aikuisen kiireettömään hoitoon pääsee noin 4 kuukaudessa.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa Nuorisopoliklinikan (Nupoli) kontaktien määrä pysyi viime vuoden tasolla. Nupolissa on purettu koronan aiheuttamaa hoitovelkaa ohjaamalla nuoria ulkopuoliselle palveluntuottajalle maaliskuusta 2021 alkaen. Tammi-kesäkuussa sairaanhoitajan kiireetön vastaanottoaika toteutui keskimäärin 25 arkipäivän sisällä, kun tavoitetaso on 10 arkipäivää. Syynä tähän ovat työntekijävaihdokset ja haasteet terveydenhuollon ammattilaisten rekrytoinneissa niin omassa kuin palveluntuottajan palvelussa. Aikuisten MTP-klinikoilla T3 on ollut tammi-kesäkuussa 12 (ka.). Aikuisten palveluissa koronan aiheuttamaa hoitovelkaa on purettu ohjaamalla asiakkaita ulkopuoliselle palveluntuottajalle lokakuusta 2021 alkaen.

Lyhytaikaisen päihdehoidon ja vastaanottotoiminnan vakanssien täyttöaste oli 86 prosenttia tammi-kesäkuussa. Vieroitushoito-osastolle hoitoon pääseminen pitkittyi neljään vuorokautteen, kun se vuosi sitten oli kaksi vuorokautta. Syynä tähän oli lääkäripuute tammi-helmikuussa sekä koronapandemian aiheuttamat lyhytaikaiset sulkutoimet kevään aikana. Päihdekuntoutukseen hakeutuvien määrä pysyi samalla tasolla viime vuoteen nähden.

Asumispalvelujen asiakasohjauksen henkilöresurssin puutteet ovat viivästyttäneet lakisääteistä palvelutarpeen arviointia. Palvelutarpeen arvioinnin jonon purkua tullaan tekemään Tulevaisuuden sotekeskus -hankerahoituksen avulla loppuvuonna. MTP:n organisaatiomuutoksen myötä on edelleen kehitetty omia tuetun asumisen palveluja ja yhdenmukaista asiakasohjausta. Muutoksen tavoitteena on lisätä asiakasvirtausta ja palvelujen vaikuttavuutta ja kuntoutumisen seuranta kehitetään loppuvuoden aikana edelleen ottamalla toimintakyky-mittari käyttöön omissa asumispalveluissa. Omissa asumispalveluissa tuetun asumisen asiakasmäärä on laskenut 36 prosenttia ja ostopalveluissa tuetun asumisen asiakasmäärä on kasvanut 6 prosenttia viime vuoteen verrattuna. Tähän on vaikuttanut Neppersin tuetun asumisyksikön lakkauttaminen. Omassa tehostetussa palveluasumisessa hoitovuorokausien määrä on lisääntynyt viime vuoteen verrattuna 6 prosenttia. Tilapäismajoituksen kysyntä on ollut suurta ja palvelua on jouduttu ostamaan, kun Olarinluoman yksikkö on ollut täynnä. Ostopalveluissa asumispalvelupaikkojen saatavuus on heikentynyt, mikä on hidastanut asiakkaiden siirtymistä oikea-aikaisiin asumisen palveluihin. Tilannetta helpottamaan on saatu

kuluvan vuoden aikana uusia ostopalveluyksiköitä palveluvalikkoon. Koronapandemian myötä asiakkaiden kuntoutuminen kevyempiin asumismuotoihin on hidastunut. Asiakasvirtauksen parantamiseksi tehdään koko ajan töitä – tiiviillä palvelujen seurannalla pyritään ohjaamaan asiakkaat kevyempiin ja halvempiin palveluihin heti, kun heidän elämänhallintansa tilanne sen sallii.

Avokuntoutuspalveluissa kysyntä on noussut selvästi pandemian jälkeen, mikä on johtanut saatavuuden heikentymiseen. Erityisesti toimintaterapian ja neuropsykologisen kuntoutuksen odotusajat palveluun pääsulle ovat kasvaneet kohtuuttomiksi. Kehitysvammaisten puheterapiassa, psykologi- ja kuntoutuslääkäripalveluissa on henkilökuntavajetta rekrytointivaikeuksien vuoksi. Saatavuutta heikentää myös tilapula – kaikkia vakansseja ei voida täyttää, koska työntekijöille ei ole osoiteta työtiloja varsinkaan fysioterapiassa. Tila-asiaan on kuitenkin ratkaisuja suunnitteilla.

Talousarvion toteutuminen

Terveyspalvelujen toimintatulojen ennustetaan ylittyvän 23,2 milj. euroa. Valtiolta tulevia koronakorvauksia on arvioitu 20 milj. euroa. Vuodelle 2022 on kohdistunut lisäksi vuoteen 2021 liittyviä koronakorvauksia 3,4 milj. euroa. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa tulot alittuvat 0,2 milj. euroa johtuen asumispalvelujen asiakasmaksujen vähentymisestä. Muilta osin tulojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Toimintamenojen arvioidaan ylittyvän terveyspalveluissa yhteensä 38,5 milj. euroa. Ylityksestä 30,0 milj. euroa on koronan aiheuttamaa ylimääräistä kustannusta. Koronaennusteseen liittyy loppuvuoden osalta epävarmuutta mm. 4. rokotuskierroksesta johtuen.

Toimintamenojen ennustetaan ylittyvän avosairaanhoidossa yhteensä 4,4 milj. euroa, josta maksuttomien hoitotarvikkeiden osuus on noin 1 milj. euroa johtuen volyymin kasvusta ja hoitotarvikkeiden hintojen noususta. Muiden palvelujen ostojen (mm. työvoimanvuokraus- ja laboratoriopalvelut) osuus on noin 3 milj. euroa. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa ennustetaan ylitystä 0,7 milj. euroa johtuen ostopalvelujen hintojen ennakoitua suuremmasta kasvusta sekä myös osin palvelujen tarpeen ennakoitua suuremmasta kasvusta. Suun terveydenhuollossa ennustetaan ylitystä 0,1 milj. euroa johtuen sisäisistä palvelujen ostoista. Avokuntoutuksessa ennustetaan ylitystä 0,2 milj. euroa johtuen ennakoimattomista palvelujen ostoista. Terveyspalvelujen yhteisissä kustannuksissa ennustetaan ylitystä 0,8 milj. euroa johtuen sisäisistä palvelujen ostoista. Erikoissairaanhoidon kustannusten ennustetaan ylittyvän noin 2,4 milj. eurolla.

Tuottavuustavoitetta, yksikkökustannus enintään talousarvion mukainen, ei arvioida saavutettavan kaikkien palvelutuotteiden osalta. Arvion mukaan tavoite saavutetaan seitsemässä palvelutuotteessa. Koronapandemia vaikuttaa edelleen yksikkökustannusten kehitykseen. Myös yleinen kustannusnousu vaikuttaa yksikkökustannuksiin.

PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT

Tiliniemi	Muutettu TA		Ennuste 7/2022	Poikkeama Muutettu TA	Toteuma		Toteuma- % 2022	Kasvu-% 2021-2022
	TP 2021	2022			7/2021	7/2022		
Tulot yhteensä	19 647	21 000	20 350	-650	6 838	7 648	36,4 %	11,9 %
Menot yhteensä	-236 805	-238 292	-245 960	-7 668	-129 846	-134 822	56,6 %	3,8 %
Menot ilman valmistusta	-236 805	-238 292	-245 960	-7 668	-129 846	-134 822	56,6 %	3,8 %
TOIMINTAKATE	-217 157	-217 292	-225 610	-8 318	-123 008	-127 174	58,5 %	3,4 %

Toiminta ja kehittäminen

Perhe- ja sosiaalipalveluja on pääasiallisesti pystytty tuottamaan täysipainoisesti. Erityisiä haasteita on kuitenkin terveydenhoidossa ja lastenpsykiatrisessa yksikössä. Etäasioinnin kasvu tai vakiintuminen palvelukanavana näkyy perhe- ja sosiaalipalveluissa. Digitaalisten kontaktien osuus kokonaismäärästä on 10 ja 35 prosentin välillä.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen keskeisenä kehittämiskohteena on perhekeskus-palvelukonseptin luominen Espoo ja jatkossa Länsi-Uusimaa-tasoisesti. Espoon ensimmäinen perhekeskuskampus otettiin käyttöön Espoon keskuksessa toukokuun aikana.

Terveydenhoidon palveluita on jouduttu osittain supistamaan koronasta ja henkilöstöpulasta johtuen. Asetuksen mukaista toimintaa ei ole täysimääräisesti pystytty toteuttamaan palvelujen kohdistuttua priorisoidusti eniten palvelua tarvitseville: kotikäyntejä on siirretty neuvolan vastaanotoille, perhevalmennusta on toteutettu nettiversiona ja nettiajanvarausta on supistettu resurssien mukaan. Palveluiden normaalia toimintaa tavoitellaan syksystä 2022 alkaen.

Neuvolan terveystarkastuksista 2–6-vuotiaiden osalta on pystytty toteuttamaan 26 prosenttia (toisen vuosikvartaalin (Q2) tavoite on 44 prosenttia). Terveystarkastusten toteutumisen koko vuoden ennuste on 60 prosenttia, tavoitteen ollessa 88 prosenttia. Kouluterveydenhuollon terveystarkastusten Q2-toteuma lukuvuonna 2021–2022 on 58,5 prosenttia (tavoite 90 prosenttia). Terveystarkastuksissa jäädään näin ollen alle tavoitteen.

Terveydenhoidossa on kehitetty digitaalista asiointia. Chat-palvelu on otettu käyttöön Länsi-Uusimaa tasoisesti neuvolatoiminnassa ja opiskeluterveydenhuollossa.

Lapsiperheiden hyvinvointipalveluissa perheiden tuen tarve näyttäyty entistä haasteellisempänä ja vaatii yhä useammin monialaista yhteistyötä. Perhesosiaalityössä asiakasmäärän kasvu on jatkunut voimakkaana (+24 prosenttia) ja palvelun saatavuudessa on siksi edelleen haasteita. Muissa palveluissa palvelua on pystytty tarjoamaan kohtuullisessa ajassa. Perhe-neuvolassa koronan aikainen merkittävä asiakasmäärän kasvu näyttää taittuneen. Perheoikeudellisissa palveluissa asiakasmäärä ei ole kasvanut, mutta perheiden haastavat tilanteet näkyvät kasvaneena kontaktimääränä. Lasten kuntoutuspalveluiden asiakas- ja lähetemäärät ovat edelleen hieman laskeneet. Merkittävää on, että läheteet yksittäisiin kuntoutuspalveluihin ovat vähentyneet ja samaan aikaan tarve monialaiselle palvelulle on kasvanut runsaasti. Henkilökunnan vaihtuvuus kaikissa palveluissa ja rekrytointihaasteet erityisesti puhe-terapian ja psykologipalvelun osalta ovat vaikeuttaneet palvelun toteuttamista.

Lastensuojeluilmoitusten määrä lähti pandemian alussa laskuun, mutta nyt lastensuojeluilmoitusten määrä on noussut ja ilmoitusten määrä on palautunut vuoden 2019 tasolle. Lastensuojelussa annettujen asiakaskontaktien perusteella pandemian vaikutukset ja sen väistyminen alkavat näkyä: asiakastapaamisissa kotikäyntien ja toimistotapaamisten määrä on noussut ja etäyhteyksien ja puhelujen määrä on vähentynyt. Etäyhteyksiä hyödynnetään edelleen tarpeen vaatimalla tavalla. Lastensuojelun sijaishuollossa hoitovuorokausien kokonaismäärä on hiukan laskenut edelliseen vuoteen verrattuna. Tavoitteen mukaisesti hoitovuorokausista perhehoidon osuus on edelleen kasvanut ja ostopalvelulaitosten osuus hiukan laskenut. Lastenpsykiatrisessa yksikössä on puuttunut merkittävä osuus (30–40 prosenttia)

hoitohenkilöstöstä, joka näkyy annettujen asiakaskontaktien määrässä. Lääkäriresurssi on täytetty yhden virkalääkäriin ja ostopalvelulääkäreiden turvin. Psykologeista on edelleen pu-
laa, mutta kesän rekrytoinnit ovat onnistuneet, joten annettavien aikojen määrää pystytään
syksystä lähtien nostamaan.

Aikuisten sosiaalipalveluissa kaikkien toimintojen (aikuissosiaalityö, maahanmuuttajapalve-
lut, LU sosiaali- ja kriisipäivystys ja asumisen tuen palvelut) asiakkaiden määrän arvioidaan
pysyvän vakaana vuoden 2021 tasolla. Toimeentulotuen saajien määrä on laskenut viime
vuosina, mutta lähitulevaisuudessa palveluiden kysyntään tulee vaikuttamaan se, mitä kan-
sallisessa ja globaalissa taloudessa tapahtuu heijastuen yksilötason taloudelliseen ja sosiaa-
liseen tilanteeseen. Ukrainan sodan tilanne on puolivuotiskauden aikana näkynyt aikuisten
sosiaalipalveluissa varautumisessa ja palvelupisteen perustamisessa. Kaiken kaikkiaan asi-
akkaiden tilanteet ovat entistä monimuotoisempia ja heillä on entistä monialaisemman yh-
teistyön tarvetta mm. asumisen, työllistymisen ja terveystilanteen edistämiseksi. Asumisen
tuen palveluissa on edelleen suunnattu painopistettä omien palveluiden tuotantoon ja sen
myötä on saatu kustannuksia vähennettyä. Maahanmuuttajapalveluiden ja Länsi-Uusimaan
sosiaali- ja kriisipäivystyksen toiminta on ollut vakaata.

Vammaispalvelujen määrärahojen arvioidaan ylittävän merkittävästi. Talousarviossa ei ollut
varauduttu palvelutarpeen kasvuun. Vammaisten ympärivuorokautisissa asumispalveluissa
käyttövuorokausien määrä kasvaa arviolta 3,9 prosenttia viime vuodesta kasvun painoutu-
essa ostopalveluihin. Kevyemmän tuetun asumisen osuuden kasvu on jatkunut etenkin
omassa palvelutuotannossa, jossa hoitopäivien arvioidaan kasvavan 15,4 prosenttia edellis-
vuodesta. Joulukuussa valmistuneen Jousenpuiston asuntoryhmän toiminta on käynnistynyt
hyvin. Vammaisten työ- ja päivätoiminnassa oman palvelutuotannon käyttöpäivät ovat kas-
vaneet selvästi (arvio 24,4 prosenttia enemmän käyttöpäiviä verrattuna viime vuoteen). Oma
palvelutuotanto vastaa jo yli 40 prosenttia käyttöpäivistä. Ostopalvelukustannusten arvioi-
daan ylittävän talousarvion, sillä kasvuun ei ollut varauduttu. Kuljetuspalvelujen käyttö on al-
kanut normalisoitua koronapandemian vaikutusten pienennyttyä. Arvioitu kasvu on 20 pro-
senttia edellisvuodesta. Kuljetuspalveluun varattujen määrärahojen arvioidaan ylittävän joh-
tuen palvelun kustannusten noususta sekä matkamäärien kasvusta. Myös henkilökohtaisen
avun asiakasmäärän kasvu ylittää arvion, mutta varattujen määrärahojen arvioidaan riittä-
vän. Omaishoidon tukeen ja vapaisiin varattun määrärahan arvioidaan ylittävän.

Talousarvion toteutuminen

Perhe- ja sosiaalipalvelujen tulojen arvioidaan alittavan talousarvion 650 000 euroa. Koro-
nasta johtuvia kuluja saataneen korvattua valtiolta 150 000 euroa. Myös Ukrainan kriisistä
aiheutuvat kustannukset korvattaneen osana pakolais- ja maahanmuuttajapalvelujen valtion-
korvauksia.

Tulosityksikön toimintamenojen ylitykseksi arvioidaan 7,7 milj. euroa johtuen pääasiassa vam-
maisten asumisen ja työ- ja päivätoiminnan ostopalveluista, vammaispalvelulain mukaisesta
kuljetuspalvelusta sekä lasten sijaishuollon vaativasta ostopalvelusta, joihin ei ole ollut riittä-
vää määrärahavarausta. Ylitystä tulee pienentämään 0,5 milj. euron määrärahasiirto Ter-
veyspalveluista terveydenhoidon lääkäripalveluihin. Määrärahasiirto liittyy viiden lääkäri-
kanssin siirtoon. Sijaishuollon järjestämistapamuutos on edennyt suunnitellusti, perhehoitoa
on saatu kasvatettua ja laitoshoidon/ammattillisen perhekotitoiminnan tarve on vähentynyt.
Järjestämistapamuutos toteutetaan TaKen mukaisesti seuraavien 5 vuoden aikana.

Säästöä arvioidaan syntyvän aikuisten asumisen palveluissa ja toimeentulotuessa.

TakE-tavoitteista toteutuu määrällisesti 37 prosenttia. Toteutuneiden tavoitteiden kustannus-
säästö kompensoi ei-toteutuvien tavoitteiden ylityksiä tavoitearvoon/talousarvioon nähden.

Tuottavuustavoite, yksikkökustannus enintään talousarvion mukainen, saavutettaneen 16 prosentissa patu-tuotteista (kustannuksista 17 prosenttia). Yleinen kustannusnousu vaikuttaa osaltaan yksikkökustannusten kehitykseen. Perhe- ja sosiaalipalveluissa palvelurakenteen keventämistä jatketaan raskaiden palvelujen kasvun hillitsemiseksi. Palvelujen painopisteen siirtäminen kevyempiin palveluihin edellyttää avun tarpeen varhaista tunnistamista, nopeaa tarpeeseen vastaamista sekä tarvittaessa palvelujen vahvaa integraatiota eri toimijoiden välillä.

ESIKUNTA

Tiliniimi	Muutettu TA		Ennuste 7/2022	Poikkeama Muutettu TA	Toteuma		Toteuma- % 2022	Kasvu-% 2021-2022
	TP 2021	2022			7/2021	7/2022		
Tulot yhteensä	10 918	15 390	20 126	4 737	4 089	5 994	39,0 %	46,6 %
Valmistus omaan käyttöön	18	22	3	-19	9	1	4,0 %	-90,3 %
Menot yhteensä	-22 277	-27 752	-30 508	-2 756	-12 529	-16 300	58,7 %	30,1 %
Menot ilman valmistusta	-22 259	-27 730	-30 505	-2 775	-12 520	-16 299	58,8 %	30,2 %
TOIMINTAKATE	-11 359	-12 363	-10 382	1 981	-8 440	-10 306	83,4 %	22,1 %

Talousarvio sisältää Ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tuki-hankkeen, Tulevaisuuden kotona asuminen –kehityshanke, TSK-hankkeen, joka jakautuu kahteen alahankkeeseen (TSK:n yleisosio ja LAPE) sekä Suomen kestävän kasvun ohjelman. Suomen kestävän kasvun ohjelma sisältää mittavia hankintoja mm. tietoallas, CRM ja ASKO, hankkeeseen ollaan parhaillaan rekrytoimassa henkilökuntaa.

Talousarvion toteutuminen

Esikunnan tuloennuste ylittää talousarvon noin 4,7 milj. eurolla ja menot ylittyvät noin 2,8 milj. eurolla.

Johdon menoilytyksestä noin 5,3 milj. euroa liittyy Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelu työskentelyyn ja tuloylytyksestä 5,7 milj. euroa valmistelutyöstä laskutettavasta tuloista. Tulevaisuuden sote-keskus hankkeen (TSK) tulojen ja menojen arvioidaan alittavan budjetin noin 0,9 milj. eurolla. Sisäisistä tietohallinnon ja hankinnan ostoista säästynee noin 0,8 milj. euroa

Talous- ja hallinnon 0,3 milj. euron alitus kohdistuu pääsääntöisesti henkilöstökuluihin. Sisäiset erät ylittyvät lähes 0,2 milj. eurolla mutta vastaavasti säästöä syntyy avustuksissa sekä matka-, majoitus- ja ateriapalveluissa.

Kehittämisen tulosalueen 0,6 milj. euron alitus kohdistuu lähinnä henkilöstökuluihin.

Investointien toteutuminen

1000 EUR	Muutettu TA		Poikkeama 2022	Toteuma 7/2021	Toteuma 7/2022	Toteuma-% 2022
	2022	Ennuste 2022				
Tulot			0			
Menot	1 610	1 610	0	102	594	36,9 %
Netto	1 610	1 610	0	102	594	36,9 %

Toimialan 95 pääluokan koneet ja kalusto arvioidaan tässä vaiheessa toteutuvan talousarvion 1,6 milj. euron mukaisesti.